

112 . Cârța | Județ: Sibiu | Punct: Mănăstirea Cisterciană | Anul: 2009

Anul: 2009

Cod RAN: 144517.01

Perioade: Evul Mediu

Epoci: Epoca medievală timpurie, Evul Mediu

Categorii sit: Religios, ritual și funerar

Autori: Petre Beșliu Munteanu, Adrian Georgescu

Instituții: Muzeul Național Brukenthal, Sibiu, Muzeul Național Brukenthal, Sibiu

Raport

La solicitarea Primăriei Cârța, MN Brukenthal a încheiat un contract pentru asistență arheologică la săpătura de canalizare din perimetrul de protecție al Mănăstirii Cisterciene. Anterior încheierii contractului, constructorii au atins, fără a distruge, fundații din piatră și au răscolit schelete în apropierea mănăstirii.

Prima intervenție pe șantier a fost făcută de arheologii Adrian Georgescu și Gheorghe Natea. Ei au dezvelit un segment din zidăria din piatră și au recuperat material arheologic: un capac de oală și fragmente de lut ars.

În funcție de situația din teren și importanța sitului arheologic ne-am propus trei obiective îndeplinite succesiv sau concomitent: relevarea structurilor de zidărie afectate de săpătura mecanică; asistență arheologică la săpătura mecanică și, cel mai important obiectiv, un sondaj arheologic în terenul care a adăpostit structurile de zidărie și scheletele umane. Sondajul s-a desfășurat în curtea mănăstirii, la N de ea, în vecinătatea drumului afectat de săpătura de canalizare.

În urma intersectării unor vestigii istorice, traseul șanțului de canalizare a fost deviat spre N, astfel că am putut dezveli traseul zidurilor din piatră, releva in situ un schelet și urmări depunerile stratigrafice. Groapa excavatorului a lăsat să se vadă structuri de zidărie pe direcția N - S și E - V. Săpătura a depășit lungimea laturii E - V, dar zidul N - S intra în grădina casei parohiale. Zidurile au fost degajate până la talpă, ieșind la iveală structura din pietre cioplite. Latura de N măsoară în interior 4,5 m, iar din cea de la E se vedea un segment de 3 m. În capătul de V al laturii de N a ieșit la iveală baza unui probabil arc de boltă. Zidul a fost acoperit de un strat superficial de incendiu și de substrucția drumului asfaltat. Pietrele din segmentul dinspre S al laturii estice au fost scoase, locul lor fiind luat de schelete. Săpătura mecanică răscolise două morminte, un al treilea, păstrat pe latura de S a gropii excavatorului, a fost cercetat.

Sub talpa zidurilor din piatră a fost observat un strat de incendiu. Urmele lui nu se văd pe malul de V al gropii de excavator care a depășit perimetrul zidurilor. Sub stratul de incendiu se aflau depuneri aluvionare. Deasupra zidurilor a fost evident un alt strat superficial de incendiu.

Materialul arheologic a constat dintr-un fragment de capac de oală, bucăți de lut ars și fragmente de monede găsite în poziție secundară.

Am urmărit permanent săpătura excavatorului în dreptul grădinii parohiale, până la clădirea școlii evanghelice. Numai în zona zidurilor deja menționate a fost vizibil un strat consistent de incendiu sub cel de construcție. În solul viu-pietriș adus de râu a fost observată o groapă (de par?). Într-un singur loc am văzut pietre din pavajul drumului medieval.

Din săpătura de excavator a fost scos la iveală un fier de plug.

Cu acordul preotului paroh și cu forța de muncă pusă la dispoziție de șantierul comunei am practicat două casete arheologice în grădina casei parohiale.

În urma săpăturii excavatorului și a sondajelor arheologice au ieșit la iveală fundațiile unei construcții de

plan pătrat pe direcția E - V care măsoară în exterior 5 m. Zidurile au 0,70 m lățime.

Pătratul nu se închidea spre V. Latura de N prezenta un „pinten” în extremitatea vestică, spre interior. Colțurile exterioare, vizibile, ale construcției erau rotunjite. Zidurile au fost alcătuite din pietre cioplite.

Construcția din material durabil a intersectat un strat de incendiu și a fost suprapusă de un alt strat de incendiu mai consistent spre N. Nivelul de construcție este marcat de un strat distinct și relativ gros de nisip și var care se întinde pe o suprafață de 0,30-0,40 m de la zidul din piatră.

Solul viu este alcătuit din pietriș și nisip suprapus imediat de arsura primelor construcții din material durabil.

Gropile de morminte au intersectat nivele de depunere și de arsură până la solul viu.

Profilul stratigrafic la casetei I, de E, mai puțin deranjat, evidențiază nivele superioare de arsură.

Cimitirul

Morții au fost depuși în poziție E - V. Există un singur caz de intersectare a trei morminte. Câteva gropi au afectat fundațiile corului bisericii. Craniul care a constituit M8 este un caz de deranjare a zidului.

Concluzii:

- fundațiile din piatră aparțineau unei construcții de plan pătrat, probabil corul unei biserici a cisterciencilor;
- construcția din piatră a suprapus una din material perisabil amenajată din bârne din lemn luate;
- biserica din care s-a realizat doar corul a fost distrusă prin incendiu;
- cimitirul este ulterior acestei etape de construcție. Prezența masivă a scheletelor de femei demonstrează că el a funcționat și după alungarea călugărilor;
- nu există val de pământ în jurul abației.

Importanța istorică și turistică a sitului arheologic îndreptățește propunerea de a marca in situ fundațiile din piatră. La amenajarea parcului din apropiere trebuie să se țină seama de valoarea istorică a sitului arheologic.

Informații suplimentare online

[Raportul 4428 din cronică.cimec.ro](http://raportul4428.din.cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](http://localizare.pe.harta.foolosind.Mapserver.Cimec.ro)
